

Az állatok iránti kötelességről.

Hogyha az ember, felsőbbségénél fogva, magának azon jogot tulajdonította, hogy az egész természet felett uralkodjék, világos, hogy ezen joggal együtt, ezekből kifolyó kötelességeket is vállalt magára. Mert sohasem létezik jog kötelesség nélkül. Ezen kötelességek egyike, hogy az állatokat, ezen érzékenységgel megáldott alsóbbrendű testvéreinket, ne kínozzuk, nekik elkerülhetlen szükség nélkül fájdalmat ne okozzunk.

Aki az állatokat ok nélkül bántalmazza, az háromszorosan vét: vét a természet ellen, önmaga ellen és a társadalom ellen.

Vét a természet ellen, mert az egész természetnek föl kell háborodnia azon fejlettebb lény ellen, aki felsőbbségét arra használja, hogy alsóbbrendű gyámoltalan testvéreit kínozza és szenvedtesse.

Vét önmaga ellen, mert a ki kegyetlen, az gyáva és aljas és így kétszeresen alászáll. A bátor, nemeslelkű ember mindig szelíd és jó, mert érzi saját benső hatalmát. A gyáva tehetetlen és abbéli mérgében kegyetlen is. Azért kegyetlen minden gyáva, alávaló ember.

És végre vét a társadalom ellen, mert a kegyetlenség láttára felébred ugyan néha eleinte az emberekben a szánalom érzete, de azoknak gyakori ismétlődésére azután ki is alszik, s a szem és a szív is idővel hozzászokik a szenvedések látásához. A tömegben keves kell ahhoz, hogy a szunyadó ember ismét fölébredjen. Ezért szabtak a legtöbb művelt országokban törvényeket, melyek büntetés terhe alatt tiltják az állatokkal való visszaélést. A vad kegyetlen jelenetek durvitják, vadabbá teszik a tömeget. S akik a kínozást az állatokkal kezdik, többnyire azután az emberekkel végzi. Ezért az állatvédő társulatok közvetve az emberek javára is léteznek.

A jószívű, helyes ember tehát semmiféle kegyetlenséget nem fog maga körül megtűrni és maga is példát fog adni abban, hogy kell tisztelni minden életet s ha ölni kell, hogy kell még azt is legalább kínozás nélkül vinni véghez!

De Gerando Antonia.

Gondolatok.

Érzelmeknek fölfelé irányozását, mind magasabbra emelkedését kívánják a humanizmus tanai. És mégis mily nyomós indokokkal intenek az alsóbbrendű lényekhez való lebecsátkozásra is!

Az állatiságtól mindinkább elkülönítő lelki tisztulás által, folyton fokozódó feltörekvést követelnek erkölcs-szellemi feladataink. És mégis mennyi hathatós érvel javalják az állatvilág iránti gyöngéd figyelmet is!

Nem ellenmondásos ez. Nagyon egyező a legfensőbb gondviselés szeretet-sugalmaival.

Az igazán nemesült szív, a valódi emelkedettségű elme a legparányibb teremtményt sem csekélyli az okszerű kimélet s illetékes kedvelésben való részesítésre. Méltatásra érdemesíti a nem ártalmas állatkák életörömét.

Nem is hálátlan kegygazdálkodás ez. Meghozza jutalmát a kellemes érzések gyarapításában s gyakran a kegyeltség viszonzásában is.

Történeti érdekű tanúságok jelentős sora vallja már az állatok hálás ösztönét. A természet megfigyelői pedig igen tanulságos példákkal bizonyítják ezt.

De a nemes szív amúgy is önmagának vél tartozni avval, hogy oknélküli bántalmat a leggyarlóbb lényekkel se éreztessen.

Sajnosan elütő a természetes állapottól s nagy elfajultságra mutat az állatkinzásra vetemülő vásottság, mely fájdalom! a korszakult népben nem ritka jelenség.

Népnevelési fontos feladataink kifogyhatatlan teendőihez, habár indirecte s mintegy kerülő úton, lényegesen hozzájárulnak az állatvédelem ügyében buzgólkodók. Fokozott hatálylyal intik az elzilahultságot a szelidebb erkölcsökre, a valódi humanizmus megszivvelésére.

Csaplár Benedek, kegyesrendű tanár.

A ligetek madarai.

Tekintetes igazgató-titkár úr!

Bevallom, hogy az orsz. állatvédő egyesület szép és nemes czélját mind ez ideig magam is félreismertem. A közvetlen tapasztalat megtanított azonban arra, hogy az állatvédő egyesületnek igen is van létjogosultsága, hogy állatvédelem ügye nagyon is megérdemelné, hogy a társadalom által melegebben karoltassék fel.

Az egyesület megbízásából három madáretető állványt állítottam fel a zugligeti iskola kertjében s a legutóbbi időben beállott havazás következtében különösen reggel és délután majdnem ezrével keresik fel a kertet. Van itt veréb, czinke, sármány, rigó, harkály, tengelicze, csiz, kenderike, s mind-mind mohón szedik fel a tanítványaim által elszórt magot. Tanítványaim öröme e roppant madársereg láttára határtalan. Szívök, lelkük emelkedik e létványon s erkölcsük is nemesedik. Ime az állatvédelem eszméje nemesak eszköz, hanem czél is a gyermekek erkölcsének nemesítésére s szívökben mindenesetre fokozódik a könyörületesség érzete az állatok iránt s á ki az állat iránt is könyörületet, szánalmat érez, az nem lehet rossz ember.

S-oligájanak soraim elismerésül a természet mostoha teremt-